

GASILLEC

Letnik XXXVI.

Glasiło »Jugoslovanske gasilske zveze Ljubljana«

Izhaja vsak drugi mesec. / Posamezne številke 2.50 Din, za inozemstvo 3 Din.
V „JGZ“ združena gasilna društva dobijo po en izvod „Gasilca“ brezplačno.

V Ljubljani, dne 20. novembra 1932. ● Številka 6.

Vabilo za naročbo.

Za obnovitev naročbe »Gasilca« v l. 1933. prilagamo cenj. naročnikom čekovne položnice z vljudno prošnjo za odziv z nakazilom naročnine letnih Din 15.—.

Letošnjo naročnino naj zamudniki poravnajo brez nadaljnjih opominov do konca t. m., sicer bomo ustavili dopušljanje prihodnje številke.

Gasilski zakoni in mi!

Nismo hoteli pisati o gasilskem zakonu, ki ga je hotel predložiti g. minister za telesno vzgojo Narodni skupščini; a ker smo že čitali več člankov v raznih strokovnih in drugih listih, naj se sliši tudi naš glas. G. minister je bil toliko prijazen, da je v postal J. G. Z. načrt zakona, kakor ga je izdelala neka komisija, h kateri je bil vabljen zastopnik beograjskega poklicnega gasilstva in razni zastopniki posameznih ministrstev. Ni pa bil vabljen noben zastopnik prostovoljnega gasilstva, katerega je v vsej državi 57.000 in od teh samo v dravski banovini 24.000, kakih 500 poklicnih gasilcev pa je imelo svojega zastopnika. Načrt zakona so prejele vse gasilske župe v izjavo in pretres, nakar se je vršila skupna seja starešinstva in tehničnega odseka.

Vsa poročila je zbral tov. Musek, ki je podal na seji izčrpno poročilo, nakar so se stavili primerni izpreminjevalni predlogi. Ves elaborat sta izročila v Beogradu tov. starosta Turk in podstarosta Musek, tako ministru za telesno vzgojo, kakor vsem ministrom Slovincem in našim poslancem.

Da je pri tem delu krepko pomagal naš tovariš poslanec Cerer, smo mu posebno hvaležni. Pri vseh uradih in vsi gospodje, ki smo jih naprosili za zaščito, so rade volje obljubili svojo pomoč.

Sedaj pa še nekaj o načrtu zakona!

Načrt, kakor je bil nam predložen, je za nas nesprejemljiv. Prostovoljno gasilstvo, ki vrši svojo nalogo na humanitarnem polju že preko 50 let, stoji odločno na stališču, da se mora v anketo, ki bo izdelovala načrt zakona, vpoklicati primerno število zastopnikov iz vrst prostovoljnega gasilstva in da se pri tem ne sme prezreti naše J. G. Z., ki je najbolje organizirana. To je naša prošnja. Nikakor se ne sme z zakonom favorizirati poklicnega gasilstva, ki stane občino ogromen denar, dočim prostovoljno gasilstvo vrši svojo nalogo brezplačno.

Prepričani pa smo tudi, da so naša prostovoljna gasilna društva dovoljno tehnično izobrazena, da ne rečem: nekatera še bolj, kakor marsikatero poklicno. Znan je pro-

stovoljnemu gasilstvu slučaj, ki se je dogodil pri nekem požaru, ko bi se moralo gasiti s peno in je poveljnik poklicnega gasilstva izjavil: »Kako bom gasil s peno, ko tega ne znajo moji ljudje.« Seveda se to ni dogodilo v naši državi.

Prepričani pa smo, da to delo prav dobro znajo naša prostovoljna gasilna društva, ki pridejo zato v poštev. Iz tega sledi, da se prostovoljno gasilstvo ne sme zapostavljati. Nikakor pa ne kaže v sedanjih gospodarskih neprilikah naprtiti našim občinam še več bremen.

Drugo ravno tako, če ne še bolj važno vprašanje je ono, ki se tiče denarnih sredstev. V naši banovini smo si z umnim gospodarstvom ustvarili lepe fondе, ki podpirajo razvoj gasilstva in ponesrečene gasilce ali pa povračajo izdatke za pokvarjeno orodje. Podeželska društva ne rabimo obveznega zavarovanja članstva, ker bi to požrlo težke stotisoče, ko bi bil riziko zavarovalnine prav majhen, ker je gotovo in dokazano, da se letno niti 1 tisočinka članstva ne ponesreči pri požaru. V slučaju nesreče pa se povrnejo iz 1% sklada ponesrečencu vsi stroški za zdravljenje, kakor se mu tudi plača izpadli zaslužek. Prepričan sem, da dobi ponesrečenec tako večjo podporo, kakor bi mu jo plačale zavarovalnice.

Razdelitev denarja, ki ga vplačujejo zavarovalnice, pa vrši naša banovina tako vzorno, da si spremembe ne moremo in ne smemo želeli.

Merodajnim faktorjem svetujemo, da se denarno vprašanje za ostale banovine reši tako, kakor je to v naši banovini.

Svojo dolžnost, kot organizirani člani v svrhu obrambe države in naroda, bomo vršili vedno in povsod in to še tem bolj, ako bo zakon o gasilstvu priznal posameznim banovinam popoln vpliv na nadaljnje organiziranje prostovoljnega gasilstva.

Končam: Želimo si gasilskega zakona, a ta naj bo pravičen prostovoljnemu gasilstvu in še z večjo vneto se bomo posvetili pomoči bližnjemu!

—M. —Lj.

Vesti starešinstva.

V starešinski seji dne 8. oktobra t. l. so bila sprejeta v okrilje JGZ sledeča novoustanovljena, odnosno že obstoječa prostovoljna gasilna društva ter dodeljena tako-le:

1. GŽ Cerkljiški: Kožljek, pošta Begunje nad Cerklji.
2. GŽ Dolnjelendavski: Genterovci, p. Dobrovnik, Renkovi, p. Turnišče;
3. GŽ Krški: Dvor pri Žužemberku, p. ondi;
4. GŽ Litijski: Javorje, pošta Šmartno pri Litiji, Kandrše, pošta Vače, Polšnik, pošta Sava, Štangerske Poljane, pošta Litija;
5. GŽ Martjanski: Dolnja Lendava, pošta ondi (začasno);
6. GŽ Murskosoboški: Murski Črnci, pošta Murska Sobota;
7. GŽ Ribniški: Bukovca, pošta Ribnica;
8. GŽ Strukovski: Krajna, pošta Rankovci;
9. Pri ustanovitvi GŽ Murskosoboške ji dodeljeno društvo Sodišinci se končno veljavno izloči iz GŽ Strukovske.
10. Enemu društvu se je sprejem odklonil.

Natis 2. izdaje »Vežbovnika« se odgodi dotlej, ko bo sprejet zakon o ustrojstvu gasilstva kraljevine Jugoslavije.

V svrhu nadzorovanja so se določila okrožja ter dodelila posameznim članom starešinstva, kar se je po posebni okrožnici sporočilo vsem župnim načelstvom. Okrožni nadzorovalci bodo vodili tudi razpregled o vseh prošnjah za podelitev izrednih podpor iz obeh gasilskih skladov, katerih predlogi morajo biti vedno podpisani od župnega predsedstva.

Predloži se kraljevi banski upravi spomenica glede vlaganja prošelj za podelitev izrednih podpor iz 2%-nega gasilskega sklada izven predpisanega roka z vprašanjem, ali se naj morda ukine uredba z dne 7. apr. 1930, št. II No. 2988.

Vsa društva, ki še niso izločila dece iz naraščajskih vrst in še javno nastopajo z njimi, se poslednjič nujno opozarjajo na izvršitev skupščinskega sklepa, sicer bo maralo starešinstvo izvajati neljube posledice ter predlagati v prihodnji seji izključitev zaradi neposlušnosti.

Skupno s članstvom »Tehničnega odseka« se je proučil načrt o ustrojstvu gasilstva kraljevine Jugoslavije, kateremu so se dodali potrebni predlogi v izpopolnitev, odnosno izločitev našemu gasilstvu kvarnih mest. Posebno odposlanstvo bo skušalo uveljaviti sejne sklepe v ministrstvu ter zainteresirati vse senatorje in narodne poslance Dravske banovine, ki naj povedo skupščini, da načrt v prvotni obliki ne more koristiti prostovoljnemu gasilstvu naše države.

Tehnični odsek ima nalog, da pregleda »Vežbovnik« in ga z raznimi dopolnili pripravi za natis 2. izdaje.

ODBOROVA SEJA.

V zmislu soglasnega skupščinskega sklepa z dne 10. julija t. l. bo zboroval zvezni odbor v nedeljo, dne 11. decembra 1932. ob 10. uri dopoldne v Mestnem domu z nastopnim

dnevni redom:

1. Overovitev zapisnika zadnje seje.
2. Dopisi.
3. Poročilo o izvršitvi sklepov letošnje skupščine.
4. Poročilo o razdelitvi rednih in izrednih podpor iz 2%-nega gasilskega sklada.
5. Razprava o razdelitvi rednih podpor 2%-nega sklada l. 1933.
6. Razpis podpor za onemogle gasilce, vdove in sirote iz »Podpornega sklada« v letu 1933.
7. Določitev kraja in časa prihodnji glavni skupščini in pokrajinskim zveznim zletom.
8. Predlogi in nasveti.
9. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 22. oktobra 1932.

Josip Turk s. r.,
t. č. starosta.

Franc Pristovšek s. r.,
t. č. tajnik.

STAREŠINSKA SEJA.

Pred odborovo sejo se bo dne 11. decembra t. l. ob pol 9. uri dopoldne vršila v zvezni pisarni palače »Grafike« redna starešinska seja z običajnim dnevnim redom.

PRESEDSTVENE VESTI.

Odlikovanja.

Neupoštevajoč naše napotke, so društvena načelstva sprejela v sezname tudi že odlikovane člane; zato se je vrnil skupni predlog v svrhu črtanja vseh odlikovancev, ki ne bodo ponovno odlikovani z istim odličjem. Društveni načelniki naj nemudoma ugotove na podlagi »Službenega lista« v občinskih uradih vse imenovane člane, jih izločijo iz seznama ter ga vrnejo čim prej.

Gasilski koledar.

Gasilski koledar 1933 je v tisku. Določiti je kar najhitreje naklado; zaradi tega vabimo vsa društva na naročbo poleg 1 obveznega izvoda, ki ga je dolžno vsako društvo sprejeti in plačati, še na več iztisov, da bo vsaj vsak odbornik imel svoj žepni koledar. Lanska naklada 1500 izvodov za armado nad 22.000 članov pomeni veliko nezavednost in stanovsko nezrelost napram drugim organizacijam, kjer sprejme vsak član po en iztis. Naročila na koledarje moramo imeti do 25. novembra t. l.!

Tiskovine.

Naročniki pravil, vežbovnikov in drugih tiskovin naj vedno poravnajo svoje račune brez pogonov, ker se s tem izmetava po nepotrebnem denar in trati dragoceni čas.

»SAMOPOMOČ«

Ta organizacijska ustanova zaključuje leto svoje šesto poslovno leto in ima od letošnje skupščine dalje samosvojo upravo pod vodstvom samostojnega odbora. Statistika izkazuje 305 smrtnih slučajev, kar pomeni povprečno 51 slučajev letno.

Izplačanih posmrtnin je že skoro 900.000 Din. Plemenita srca so žrtvovala za svoje najbližnje že velikansko vsoto, kar bodi vsem ob strani stoječim opazovalcem v pobudo in posnemanje, da vstopijo vsi v »Samopomoč« ter pomagajo otirati solze revežem v sili, kadar nimajo več svojega prehranjevalca med nami. Z nekaj dobre volje bi se naša »Samopomoč« kar čez noč razmahnila v mogočno armado vseh, ki radi pohite drugim v vsaki sili na pomoč, le za svoje še nimajo pravega čuta in se še ne zavedajo dobro, da so najožji jim krvni sorodniki tudi njihovi bližnjiki.

Ker ima samopomočni odbor letni zaključek ob koncu decembra, morajo prispevki za IV. četrtletje biti vplačani zanesljivo do konca novembra, sicer je onemogočeno nakazilo posmrtnin. Naše poslovanje je zavisno od točnosti članstva; zategadelj apelujemo na dolžnostni čut vas vseh.

V drugem in tretjem četrtletju 1932. so umrli sledeči tovariši, kojih dedičem so se izplačale te-le posmrtnine:

280. Plankl Josip, Konjice, star 69 let	Din 2.000—
281. Najovnik Matevž, Črna pri Prevaljah, star 43 let	„ 2.000—
282. Prah Jakob, Črna pri Prevaljah, star 68 let	„ 2.000—
283. Lesar Franc, Zamostec na Dolenj., star 55 let	„ 2.000—
284. Rautar Franc, Sv. Trojica v Slov. gor., star 75 let	„ 2.000—
285. Vrviščar Josip, Metlika, star 40 let	„ 2.000—
286. Babovnik Kristijan, Vuhred, star 38 let	„ 2.000—
287. Vrbnjak Jože, Iljaševci, star 44 let	„ 2.000—

Prenos Din 16.000—

	Prenos	Din 16.000.—
288.	Zagožen Anton, Radmirje, star 39 let	„ 2.000.—
289.	Janžekovič Tomaž, Sv. Marjeta niže Ptuja, star 67 let	„ 2.000.—
290.	Petrič Franc, Vič pri Ljubljani, star 51 let	„ 2.000.—
291.	Kosi Ivan, Ivanjokovci, star 71 let	„ 2.000.—
292.	Hočevar Ivan, Velike Lašče, star 53 let	„ 2.000.—
293.	Finc Alojzij, Trbovlje, star 51 let	„ 2.000.—
294.	Kozak Ludvik, Sv. Trojica v Slov. gor., star 70 let	„ 2.000.—
295.	Firbas Blaž, Dornava, star 75 let	„ 2.000.—
296.	Belčič Anton, Polje pri Vodica, star 61 let	„ 2.000.—
297.	Kosič Alojzij, Lešnica Pri Ormožu, star 51 let	„ 2.000.—
298.	Jerala Jakob, Vodice nad Lj., star 66 let	„ 2.000.—
299.	Baumgartner Ivan, Loka pri Zid. mostu, star 33 let	„ 2.000.—
300.	Mandl Friderik, Dravograd, star 51 let	„ 2.000.—
301.	Glavač Janez, Komenda, star 79 let	„ 2.000.—
302.	Habjančič Tomaž, Sv. Marjeta niže Ptuja, star 55 let	„ 2.000.—
303.	Ferk Andrej, Črna pri Prevaljah, star 31 let	„ 2.000.—
304.	Rotovnik Ivan, Pameče, star 35 let	„ 2.000.—
305.	Oberman Marko, Drašiči, star 63 let	„ 2.000.—
	Vsega	Din 52.000.—
	manj od 301. slučaja	„ 500.—
	Ostanek	Din 51.500.—
	prištevši doslej že izplačanih	„ 819.391.—
	je torej za 305 posmrtnin izdanih	<u>Din 870.891.—</u>

ZAPISNIK

seje »tehničnega odseka« J. G. Z., ki se je vršila 9. julija 1932. ob 11. uri v Mestnem domu v Ljubljani.

Navzoči: tov. Dolinšek, Gašperin, Košir, Musek, Rakoš, Fajdiga in Mayr. Sejo vodi tov. Musek.

1.

Tov. Košir poroča, da je »Vežbovnik za mot. brizgalne« tehnično dovršen, vendar še ni slovnično korigiran, da izide v tisku. Odsek vzame to na znanje ter sklene, da pride čimprej v tisk.

2.

Tov. Musek je obširno poročal o »spremembah pravil« i. s. zveznih, župnih in društvenih. Po daljši debati, v katero so posegli vsi navzoči, se predlagane spremembe soglasno odobre. Sklene se tudi predlagati skupščini J. G. Z. da določi oz. razpravlja o »vidnih znakih«, katere naj bi nosili zvezni, župni in društveni častni člani.

3.

Z ozirom na nezgodo z mehanično lestvo v Hrastniku se sklene pooblastiti tov. Koširja, da pregleda vse mehanične lestve naših društev ter določi za vsako lestev dopusten (tj. najvišji) pritisk vode.

4.

Razpravlja se o raznih nedostatkih, ki se često izkažejo pri prevzemu mot. brizgalen in ostalega orodja od tovaren ali zastopnikov. Za odpravo teh nedostatkov se sklene, da bi bilo umestno ustanoviti pri »zvezi« oz. pri »župah« poseben »prevzemni odsek«, ki ima nalogo, da preizkusi orodje pred prevzemom ter puncira s primernim žigom. Podrobna izvedba te zadeve naj se reši na prihodnji seji o Božiču.

Pijančevanje.

Gospod ban je izdal meseca septembra odlok, ki so ga prejeli vsi srezi, vse občine, šole, orožniške stanice in tudi naša gasilska zveza. Odloka, ki je zelo obsežen in daje navodila vsem podrejenim uradom glede postopka za omejitve pijančevanja ljudstva in raznih veselice, pri katerih se samo pijančuje, ne moremo radi obsežnosti v celoti objaviti. Naročamo vsem župnim načelnikom, da si ga preskrbe pri občini

in da ga članstvo posameznih društev ob priliki pregleda ali ga na župnih skupščinah z njim seznanijo.

Vsem društvom pa istočasno naročamo, da ta odlok upoštevajo in pomagajo oblasti, ki nas povsod podpira, pri njenem težkem delu za omejitve krize, vzgojo naroda in čuvanje narodovega zdravja.

I. V.:

Gasilstvo na deželi.

(Nadaljevanje.)

Mnogokrat se vname tudi seno. Kakor hitro postane zahtohlo in dobi neprijeten vonj, ga moramo brez odlašanja premetati. Če pa to opustimo, bo seno sigurno zgorelo; če že ne s plamenom, bo pa vsaj pooglenelo. Na vsak način se zato priporoča, da seno prej dobro posušimo, preden ga zvozimo domov. Isto velja za deteljo.

Isto, kar se zgodi senu, se lahko zgodi žitu in stročnim sadežem. Tudi teh ne smemo zvoziti domov v vlažnem stanju, ter jih ne smemo zlagati na kup, kajti klitje zrn pospešuje razvijanje toplote, prazni vmesni prostor pa skrbi za to, da se potrebni vmesni plini v zadostni meri razvijajo. Vnetje postane samo še vprašanje časa. Z večkratnim premetavanjem in često kontrolo odstranimo to zlo.

Mnogo več strahu kot v mestu povzroči požarni signal na deželi, ker tu ne pride v poštev samo vprašanje imovine vaščanov, kajti v nevarnost pride tudi trudapolno delo vsega leta. Kako pa naj tedaj javimo požar, da bomo povzročili kar najmanj strahu in zmede? Vsekakor se mora vprašanje požar-

nega alarma smatrati za glavno vprašanje na deželi. Če pomislimo, da so v kakem kraju, kjer so posamezni gospodarji oddaljeni po pol ure drug od drugega, boste razumeli zakaj je to vprašanje tako važno. Potem pa še tole. Če pride oni letni čas, ko mora vsa gospodarska družina na polje in ostane doma le kak bolehen dedek ali babica, boste z lahkoto razumeli kolike važnosti je hitro in pravilno alarmiranje požara, ki je izbruhnil morda pri najoddaljenjšem sosedu. Kako naj pride hitra in nujna pomoč? Zato je hitro in uspešno alarmiranje prvi in glavni predpogoj uspešnega gašenja požara na deželi!

Kot najprimernejše sredstvo bi prišla zato v poštev močna sirena, postavljena na sredi kraja. V današnji dobi, ki jo lahko upravičeno imenujemo doba elektrike, to ne bo delalo preglavic. Na ta način bi bilo alarmiranje najuspešnejše, kajti glas sirene bi se slišal po veličini sirene 4 do 5 km daleč. In ko sirena zapoje svojo žalostno pesem, naj hite vsi k brizgalnični kolnici in naj pomagajo, da se gasilske naprave spr-

vijo čimprej na kraj požara. To se ne sme opustiti, četudi je mogoče v kraju gasilno društvo. Saj so tudi gasilci v vsakdanjem življenju pri svojih poklicih in pri svojem delu. Hitra pomoč je dvojna pomoč! Pri požaru pa je ta pogovor dvakrat resničen.

Pravilen napad na ogenj zahteva tudi enotno vodstvo in komando. Če je v vasi gasilno društvo, pripada celokupno poveljevanje društvenemu načelniku. V krajih pa, kjer gasilcev ni, pa naj prevzame vodstvo gašenja župan. Njemu se mora tedaj vse pokoravati in po njegovih navodilih naj se gašenje vrši.

Na deželi se vrši napad na požar vsekakor drugače kot v mestu. V prvi vrsti je treba poskrbeti za reševanje ogroženih ljudi, na kar sledi reševanje živine.

To pa je dostikrat zvezano s težkočami, ki povzročajo, da se pravo gašenje požara zavleče, včasih pa celo zamudi. Saj moramo vse razpoložljive sile uporabiti v prvi vrsti za reševanje ljudi in živine. To delo pa ni brez nevarnosti; n. pr. pobesneli konji bijejo okoli sebe in nemalokrat ranijo ljudi. Najboljše je, da prepustimo to delo domačemu hlapcu in dekli, ki sta na živino navajena in ju živina tudi pozna. Če pa nadenemo konjem v naglici uzdo in komat, potem se jih bo lažje odvedlo. Težje gre to z govedo, ki često povsem podivja. V takih primerih je najboljšo, če jim vržemo čez glavo kako cunjjo in jih nato odvedemo v zelenjadni vrt ali sličen ograjen prostor, kjer jih privežemo za plot. Tudi s svinjami je velik križ. Tu moramo pač uporabiti silo. Pograbit jih moramo za zadnje noge in jih tako izvleči iz svinjaka ter zapreti v kak ograjen prostor. Pri reševanju ovac poskusimo najprej ujeti ovna-vodnika. Dober ovčarski pes nam bo pri tem dober pomagač. Ovce so zelo strahopetne. Iz hleva jih preženemo tedaj na ta način, da jih ustrašimo. Oseba, kateri

je poverjena izpraznitev ovčje staje, naj se zavije v rjuho in gre v hlev. Ovce se bodo tako prestrašile, da se bo izpraznitev hleva vršila brez vsakih zaprek. Perutnino zmečemo v vreče, če jih imamo dovoljno število pri roki. Čebelne panje zamašimo in jih odnesemo daleč od požarišča. Golobe pa moramo smatrati pač za izgubljene. Vedno in vedno se vračajo v svoje golobnjake-gnezda, ki jih neprestano obkrožajo vse dotlej, dokler z ožganimi krili ne padejo v ogenj.

Reševanje poljedeljskih strojev tudi zavleče gašenje. Skušajmo pa rešiti tudi žito, seno in druge pridelke.

In če je požar končno pogasjen, ne rušimo brez dejanske potrebe posameznih delov poslopja, pač pa moramo razgrabiti seno in slamo, ki se na gorišču še nahaja. To naj se zgodi z vilami.

Pri požarih se često ponesrečijo in ranijo ljudje. Če v vasi ni zdravnika, naj bo kje drugje shranjena primerna množina povojev in drugo, ki je potrebno za ovijanje ran.

Vsekakor pa se mora nujno priporočati, da se v vsaki vasi ustanovi gasilno društvo. S primernim pojasnilom bo vsak, pa najsi je še tak nazadnjak, uvidel potrebo gasilnega društva. Saj vsi vemo, da se škoda, ki nastane ob požaru, nikoli ne povrne po stvarni vrednosti, pa najsi je bilo poslopje tudi zavarovano.

Vse to, kar sem tu povedal ni namenjeno poklicnim gasilnim društvom, pa tudi ne našim požrtvovalnim prostovoljnim gasilcem. Te besede veljajo našem kmetu, našim vaškim prebivalcem. Iz njih naj črpajo navodila in smernice, kako jim je postopati ob požarih, kjer ni gasilnega društva, lahko pa bodo tudi spoznali resnico, da je preprečenje požara več vredno kot vse gašenje. Upam, da so padle besede na rodovitna tla in da sem z njimi skromno prispeval k izgraditvi gasilnih društev v sleherni vasi.

Sestavil načelnik I. Voller.

Službeni predpisi gasilnega in reševalnega društva v Mariboru.

Konec.

V.

Gledališka služba.

1. Za vsako gledališko predstavo se določijo po en činovnik in dva gasilca, ki vršijo službo proti nagradi.

Straža zavzame svoja mesta pol ure pred pričetkom predstave, poveljnik javi svoj prihod takoj telefonično načelniku društva oziroma njegovemu namestniku.

2. O prihodu v gledališče odredi poveljnik straže gasilcem mesta, ki jih imajo zavzeti in se javi pri službujočem mestnem nadzorovalnem uradniku, kakor tudi pri ravnatelju gledališča ali njega namestniku z besedami: »Javim svoj prihod z dvema gasilcema v svrhu prevzema gledališčne požarne straže.«

Poveljnik straže si takoj pregleda scenerijo in se prepriča, da je odprt pomikač, ki veže vodovodno cev gledališča z glavnim vodom.

Vrata pri posameznih hidrantih morajo biti med predstavo odprta, nadalje se morajo pregledati gasilni aparati, kakor: Minimax itd.

3. Požarne straže se postavijo takole: straža I. na vrvišče, straža II. poleg železnega zastora.

4. Poveljnik se takoj ob prihodu prepriča, če je telefon v redu.

Na odru ne sme pri predstavah goreti odprta luč, kakor navadne sveče oziroma petrolejke. Rabijo se le električne sveče in druge slične električne razsvetljave. Vsakokrat se preizkusi železni zastor in to po vsakokratnem službujočem stražniku, kakor tudi po straži II. Gledališka uprava pa določi vedno osebo, ki takoj spusti zastor v slučaju potrebe. Poveljnik straže ne nadzoruje le obe straži, ampak njega dolžnost je, da pregleda vse gledališče.

Straža I. nadzoruje gornji del odrišča, zastore itd.

V vseh gledaliških prostorih je strogo prepovedano kajenje, izvzeta sta le hodnika, ki vodita od preddvorane, v kateri je blagajna in garderoba, na Slomškov trg, kjer se nahajajo stranišča.

Vsako kajenje na odru, kakor raba sveč, petrolejskih svetilk, gorečega špirita za kakršnokoli rabo, nadalje nošenje lampijonov z gorečimi svečami ali pa s kako drugo odprto lučjo, razen električnih hrušk, je na vsak način strogo prepovedana.

Gledališče je tako zidano, da bi njega požar povzročil velikansko požarno katastrofo in bi lahko uničil vsa okoliška poslopja.

Gasilci, ki izvršujejo požarno službo v gledališču in so torej v javni službi, morajo vršiti službo z vso strogostjo in vestnostjo. Vsako prekrščenje predpisov morajo odpraviti takoj in pokličejo na pomoč v slučaju potrebe službujoče policijske organe.

Za slučaj, da je kajenje ali raba odprte luči pri predstavi neobhodno potrebna, mora gledališka uprava vsaj 48 ur pred predstavo prositi za dovoljenje pri kr. policijskem komisarijatu, nakar se po dovolitvi ukrene vse potrebno za požarno varnost.

Godbenikom, ki imajo poseben izhod iz orkestra, je prepovedan prehod preko odra, ako se jih izrecno ne rabi na odru.

Ta prepoved, kakor prepoved kajenja velja tudi za vojaške osebe.

5. Vsaka zaznava nedostatkov se mora javiti pismeno poveljniku straže in preko poveljstva gasilnega društva mestnemu načelniku.

Ako je treba kak nedostatek takoj odpraviti, se to zahteva po službujočem nadzorovalnem uradniku.

6. Straža ostane do konca predstave na odrišču in nadzoruje ugašanje luči.

7. Vsako neslužbeno občevanje gasilcev z nastavljenici ali obiskovalci gledališča je prepovedano.

8. V slučaju požara gledališča, ga prijavi poveljnik straže takoj gasilnemu društvu in stremi za tem, da službujoča gasilca z vso krepkostjo preprečita razširjenje požara in zapustita svoji mesti šele tedaj, ko je vsako gašenje nemogoče.

Železni zastor se takoj spusti, zasilni izhodi se takoj odpro, ter se skuša preprečiti vsako zastavljanje pri izpraznitvi gledališča.

Vsi hidranti v gledališču se morajo vsaj enkrat pregledati po mestnem vodnem mojstru v navzočnosti načelnika gasilnega društva ali določenega člana in gledališkega mojstra ter preizkusiti na njih brezhibno delovanje. Vsak nedostatek se mora takoj po kratki poti javiti mestnemu stavbenemu uradu.

Načelnik ali njega namestnik sta vsak čas upravičena nepričakovano pregledati službeno stražo.

VI.

Šoferska služba.

Šoferje prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva delimo v dve vrsti in sicer v prostovoljne in poklicne. Prvi opravljajo službo pri gasilnem oddelku društva, zadnji pa pri reševalnem oddelku.

Prostovoljni šoferji so obvezni opravljati službo pri reševalnem oddelku, če je kak poklicni šofer na dopustu ali pa je službe prost.

Ravno tako mora v slučaju pomanjkanja prostovoljnega šoferja prevzeti službo v slučaju požara ali velike vaje poklicni šofer.

Šoferji obeh skupin so podrejeni predvsem poveljniku, skrbniku avtomobilov, orodarju in službujočemu požarnemu mojstru. Razen tega morajo redno izvrševati tedensko požarno službo. Društvo ima za prevoz le avtomobile, radi tega je natančno izvrševanje službe nujno potrebno, ker bi povzročilo neredno izvrševanje službe v slučaju požara ali nesreče lahko nedogledne posledice.

Pri avtomobilni Magirus lestvi opravljajo službo poklicni ali od poveljstva določeni šoferji.

V splošnem pa tvorijo šoferji gasilnega in reševalnega društva svoj poseben oddelek pod vodstvom upravnika avtomobilov, kateremu so se dolžni pokoravati v vsem.

Vestno izvrševanje službe je njih dolžnost. Nedovoljene vožnje se kaznujejo z izključitvijo oziroma odpustom iz službe. Vse avtomobile je treba čuvati. Pred vsakokratno vožnjo se prepriča šofer ali je vse v redu. Da prepreči mogočo nesrečo, pogleda ima li dovolj bencina, olja, rezervno pnevmatiko, orodje v redu itd.

Postrežbo v službi stoječih avtomobilov in motornih brizgaln izvršuje vsakokratni avtomehanic z dodeljenim poklicnim šoferjem. On je pred vsem odgovoren, da je orodje v redu. Pomanjkljivo postrežbo javi varuh avtomobilov ali orodjar takoj poveljstvu. Ravno tako javi službujoči šofer, ako opazi pri pregledu pred odhodom slabo postrežbo. Isto zabeleži s svojim podpisom v službeni knjigi.

Slžbujoči šoferji se smejo uporabiti za izvenslužbene vožnje le tedaj, če so preskrbeli primerno nadomestilo. Prevzem službe se mora potrditi. Policijski in zakonski predpisi se morajo na vsak način upoštevati.

VII.

Določitev gasilskih straž.

Gasilno društvo za Maribor določi po nalogu oblasti straže ob priliki zabav, veselic, plesov, predstav v cirkusih itd.

Za to se določi en činovnik in dva gasilca. Služba se nagradi in določi višino nagrade poveljstvo.

Slžbujoči gasilci izvršujejo policijske predpise. Oprema je čepica in pas in je opremljena z berglovko. Ako pa je v bližini hidrant, s primerno množino cevi, in ustnik z osem do deset milimetrsko odprtino in zaboj z najvažnejšimi obvezami.

Služba je stroga, kakor ona gledališke straže. Kajenje, plesanje in pijančevanje v službi je prepovedano. Straže ne smejo zapustiti od poveljnika določenega mesta.

Služba konča po predstavi ali po policijski uri. Po končani službi se straža napoti takoj v gasilski dom. V službenem kroju je strogo prepovedan obisk kavarn.

Slžbujoče moštvo, ki ne upošteva točno predpisov, se kaznuje in se ne določi več za nagrajene straže.

Dodelitev službe se vrši točno po službeni listi, tako, da pride vse moštvo en ali dvakrat na vrsto.

VIII.

Pogrebi.

Vsakemu umrlemu izvršujočemu, ustanovnemu ali častnemu članu pripada od strani prostovoljnega gasilnega in reševalnega društva kondukt, ki ga tvori vse aktivno gasilstvo z godbo in praporom. Gasilci nastopijo v popolni paradni opremi.

Smrt takega člana se objavi po poveljstvu s posebnimi objavami v vseh tukajšnjih dnevnikih.

Izvršujoči člani imajo za slučaj smrti poseben fond, iz katerega se poravnajo stroški za venec in godbo. Prispevek za ta fond se določi na posebnem članskem sestanku.

Vsak službujoči vod pobere med seboj mesečni prispevek, ki ga odda določenemu članskemu odboru.

K pogrebu posebno zaslužnih častnih in ustanovnih članov se vabijo tudi okoliška društva.

Umrlim brambnim članom ne pripada prapor in ne godba, zadnja in venec le tedaj, če je kot aktiven član plačeval prispevek za slučaj smrti.

Pri pogrebu brambnega moštva se nastopi v čepicah in s pasom.

Kondukt vodi na vsak način višji činovnik, vsaj en požarni mojster.

Podpornim članom ne pripada kondukt.

Po končanih obredih zatrobi trobentač zadnji pozdrav, istočasno se trikrat povezne prapor ob grobu.

Gasilci zatem odkorakajo v gasilski dom, kjer je razhod.

Požar na deželi.

V duhu gledam majhno, od prometa oddaljeno vas. Sredi vasi stoji skromno gasilsko spravišče, v njem brizgalna in drugo gasilno orodje. Vse stoji v miru. Le malokdaj prekine ta mir kakšen požar.

Načelnik društva in gasilci so pa v kljub redkim požarom toliko vestni, da je brizgalna v popolnem redu in lahko vsak trenutek začno delovati s svojim orodjem. Gledajo, da so cevi brez napak, da nimajo lukenj ali pa po plesnivosti ali miših povzročenih poškodb; spojke so v popolnem redu, prav tako tesnitve in sesalne cevi. Z eno besedo rečeno, vse je pripravljeno in vsak trenutek se lahko odpeljemo k požaru, ni nam treba iskati ne ključa k spravišču, ne sesalne korpice itd.

Vse navedene reči so v vzornem redu.

Da je tako, za to je imelo društvo dovolj časa, kajti le redki so požari v njenem okolišu, vsako leto ali drugo po en požar.

Če pa manjka ključ k spravišču, ali pa ne odpre, če je kaj izposojeno ali založeno, da se hitro ne najde, zato ni opravčila.

To je abc vseh malih podeželskih društev in če manjka le eno, potem izgubi vrednost pomoč, ki jo nudimo.

A vendar, lahko so izrečeni pogoji, težka pa je izvršitev. Opozorim Vas samo na to, kako težko ohranimo v zimskem času brizgalno, da nam ne zmrznejo ventili in bati; o kakšnem ogrevanju motorja sploh ne govorim in vendar premagujemo te težkoče skoraj povsod. Ako pregledujemo

spravišča posameznih društev, moram reči, da v tem pogledu najdemo le malo pogrškov. Malokdaj najdemo nepospravljena, po plesnobi dišeča spravišča.

Mirno lahko rečemo, vsa naša gasilna društva gledajo na red v svojih domovih in so si svesti svoje odgovornosti. Pa nobeno pravilo brez izjeme.

Kaj pa olajša alarmiranje gasilcev? Na deželi pač še dolgo ne bo prišla v poštev napeljava električnih zvoncev na dom svojih članov, radi tega bomo le navezani na glas trombe, boljša gasilna društva si bodo omislila sirene, ročne ali pa električne.

Važno vprašanje je tudi, kam spada gasilska oprema, to je čelada, vrv, pas in sekira? Troje shramb je mogočih: dom, spravišče in na orodju. In od teh pride v poštev zadnje mesto, vsaj tako pravijo izkušnje večih gasilnih društev.

Kar se pa tiče uspeha pomoči, ki jo nudijo gasilci, je dvoje. Uspeh dela je lahko uspešen ali pa le formalen in brez uspeha.

Uspešno bomo delovali včasih z najmanjšim naporom; drugič se bodo pa gasilci fizično izčrpali, uspeha pa ne bo.

Vzemimo sledeči primer: gasilno društvo pogasi strešni požar in ohrani pol strehe. Gasilci so dosegli popoln uspeh. Zopet drugi primer: razne okoliščine so povzročile požar na vasi. Mnogo gasilnih društev deluje, gasilci se trudijo in vendar ne morejo rešiti ničesar, vsa vas pogori in gasilci še pogasijo samo ogenj. Torej — brez uspeha. In vendar je bil trud, mnogo večji kot v prvem primeru.

Vsako društvo naj se potruzi, da bo uspeh njegovega dela pozitiven, torej uspešen in v svojem okolišču naj ima vse tako urejeno, da bo vsaka pomoč uspešna.

Treba bo misliti na cisterne itd. Da pa bo uspeh dela pozitiven, je treba dobrega vodstva.

Ako opravlja kako delo posamezen človek sam, ve, kje je treba poprijeti. Tu opravljajo funkcijo poveljstva lastni možgani in lastne roke opravljajo brez upora delo, ki ga velevajo možgani, radi tega se delo, ki ga opravlja le ena oseba, izvrši brez težav in uspešno. Čisto drugače je pa z delom, ki ga lahko dovrši le mnogo ljudi. Požar, ki ga lahko pogasi še posameznik, je hitro pogasjen; ako se pa nanj usmeri delo mnogih požarnikov, tedaj je treba dobrega vodstva. Le če je vodstvo na mestu, bo tudi delo vseh gasilcev uspešno.

Oglejmo si razne požare!

V raznih učnih knjigah najdemo razna navodila z ozidrom na kraj, kjer gori. Na primer v kleti, sobi, podstrešju itd.

Podeželska društva naj nikdar ne ločijo požarov po velikosti, ali celo po nevarnosti in naj ne smatrajo požar dimnika za manj nevaren kakor drugega. Vsak požar, ki se naznani gasilnemu društvu, naj se smatra za nevaren.

Priporočljivo pa je, da delimo požar v dve veliki skupini, in sicer na take izven okolišča, kamor se moramo odpeljati z vprego in na take, ki izbruhnijo v lastnem kraju; kajti čisto drugače bomo ravnali pri enem kot pri drugem.

Tema dvema skupinama naj bo namenjeno moje predavanje. In sicer bomo govorili predvsem o požarih izven okolišča.

Nenadoma se razlega po vasi glas roga. Malo sekund prej še nikdo ni mislil na kakšen požar, malo je doma izvršujočih članov. Ta je na polju, drugi podira v gozdu drevje itd.

Tamkaj za gričem se dviga proti nebu črno rumen oblak dima, mnogo preteč. Nikdo ne dvomi, da je to požar v sosednji vasi.

Požar na vasi.

Milo tožijo zvonovi iz daljave, kakor da bi pošiljali na okrog prošnjo: »Pomagajte nam! Ne moremo si pomagati! Pridite na pomoč!«

Močno zasopli pridirjajo skupaj posamezni gasilci. Voznik prisopiha s konji, vrata gasilskega spravišča se z močnim sunkom odpro nastežaj.

Sedaj bomo videli! Gorje, če ni vse v popolnem redu ali če je treba razne predmete iskati okrog. Kopica nepoklicanih stiska od vseh strani, govori sem in tja, pomaga

vpregati, hoče pomagati. Moški, ženske, celo otroci, vse bi rado sedaj pomagalo, ko se od zadnjega požara sem niti zmenili niso za gasilno društvo.

Skoraj vsi hočejo zraven; vsak ima kak izgovor, zakaj se mora peljati z brizgalno, v resnici pa le zato, da na požarišču pomnoži število zijal.

Pa tudi nasprotno lahko opazimo. Ljudje stoje dozdevno mirno, kakor da jih požar nič ne briga, s svojimi govori in klici hočejo še prepričati odhod gasilcev. »Ogenj je predaleč!« »Škoda za konje!« »Ta čas, da pridete k požaru, bo že vse pogorelo!« Itd.

Gasilci, tovariši! Nikar se ne spuščajte z gledalci v posvetovanja, ali je potrebno ali ne, da odidete k požaru; pa ne, če se vam je javil požar pisмено ali ustno.

Vsak gasilec, ki prejme to ali ono sporočilo, naj si dobro zapomni čas, kdaj je sprejel javljen požar, kakor tudi osebo, ki mu ga je javila.

Ako bi kdo poizkusil zadržati na kakršenkoli način odhod gasilcev, si ga tudi v svrhu ugotovitve odgovornosti zapomnimo, po možnosti določimo tudi potrebne priče.

V ostalem pa ne govorite z nikomur. Pospešite vse delo, da čim prej odinete.

Ako je urejeno vprašanje vprege, lahko vsako gasilno društvo odrine podnevi v 5 minutah, ponoči pa v 10 minutah po začetem alarmiranju gasilcev.

Te časovne razdalje so dovoljno odmerjene in tudi preizkušene.

K požaru se peljete v delovnem kroju, nikdar brez čelade, vrvi, pasa s karabinarjem ali brez sekire. To je vaša oprema!

Podeželska gasilna društva navadno nimajo s seboj rešilne priprave ali pa zelo redko.

Vrv je običajno edino rešilno sredstvo, če izvzamemo lestve za rešitev ljudi iz poslopij.

Če vam dopusti prostor na brizgalni, vzemite na vsak način s seboj kljukasto lestev, kakor tudi sekire na dolgih ročajih, kajti te so bile premnogokrat edino sredstvo, da se je otelo človeško življenje. Naše male sekirice so preslabe za odstranitev večjih zaprek. Ako je treba dolgega vzvoda za vzdig vrat ali zamreženih oken, ne pozabite žrdi, ki jo boste našli povsod, ali pa, če ni drugega, na lastno oje.

Ponoči ne pozabite vzeti s seboj dobre bakle, pripomnim pa, da v zadimljenih prostorih rabite lahko le električno žepno svetiljko.

Ko se odpeljete k požaru, ne dovolite nepoklicanim, da se peljejo z vami.

Brezpogojno spodite vsakogar z brizgalne. Da odvrnemo nepoklicane, je v njih lastnem interesu, kajti v slučaju nesreče ne dobe od nikogar nikakršne podpore; isto velja za osebe, ki niso trezne; tudi take lahko odpravimo s tem, da jih odpošljemo s kakšnim nevažnim poročilom.

Ročno brizgalno lahko opravlja le nekaj mož, motorno pa še manj, in čim manj vas je, tem večji uspeh boste imeli.

Pred odhodom preglejte z bistrim pogledom opremo, pazite, kako zaprega voznik, kajti vsled razburjenja lahko zapreže površno in pozabi to ali ono.

Odstranite vse nepoklicane in ne poslušajte govorjenja okoli stoječih, ampak kakor hitro je zbranih kakih osem gasilcev, sedite na brizgalno, določite vozniku smer in odpeljite se. V začetku ne vozite prehitro!

Brizgalne ne obtežite preveč, temveč dovolite le najpotrebnejšim gasilcem, da sedejo na brizgalno, da se ne stro peresa.

Za ostale gasilce se bo že našla možnost, da pridejo k požaru. Navaden voz na lestve je še boljši.

Kaj pa med vožnjo? Tudi ta čas treba uporabiti. Med vožnjo določite delo! Ta bo polagal cevi, ta sesalne cevi, ta prevzame ročnik z ustnikom. Določite pa tudi člana, to velja seveda, če ste se odpeljali brez poveljnika ali kakšnega četarja, ki se bo javil na požarišču pri poveljniku gašenja. Preračunajte, koliko imate cevi s seboj, kajti za te vas bo vprašal poveljnik. Pri odhodu navadno ne vemo, kje gori in pri kom, ampak čim se bližate požarišču, vam bo že jasno. Predstavite si že v duhu med prevozom lego in kraj.

Pri vsem tem posvetovanju Vas bodo ovirale osebe, katerim ste morebiti dovolili peljati se z vami. Če je na primer med 15 ljudmi 9 negasilcev, vas bodo pri vsem tem ovirali, govorili kot laiki in na vas vplivali neugodno.

Zato ne bomo vzeli nobenega nepoklicanega med vožnjo ali pa pri odhodu s seboj na brizgalno.

Rečem: nikogar ne. Pa najsi je brat ali oče!

Med vožnjo naj daje trobentač od časa do časa svarilne znake, kajti v slučaju požara so vse dovozne ceste polne radovednežev, ki ne slišijo prihoda kakšnega voza in se izognejo šele v zadnjem trenutku. Ako gasilno društvo koga poškoduje ali povozi, so poškodbe radi teže orodja navadno težje. V tem slučaju ima gasilno društvo te ali one sitnosti, če drugega ne, zadržek na poti, ko bi bila pomoč pri ognju nujna. Ako se pa ni upošteval svarilni znak, odpade vsaka odgovornost.

Za slučaj, da se vam je požar prijavil pismeno, ustno, brzojavno, po kolesarju, peljite se do določenega mesta, če tudi so znaki požara nejasni. Ne upoštevajte besede nepoklicanih, ki vas hočejo zadržati ali pa imenujejo drug kraj.

Voznika opozorite že v naprej, da bo, ko vas pripelje na požarišče, odrgnil in pokril konje. Naj jih vodi okrog, da se posuše, kajti konji predstavljajo večjo vrednost in so za posestnika velikega pomena. Izgovor, da dobi voznik v slučaju nesreče vrednost konj povrnjeno, ne velja, kajti če tudi nima večje izgube, utrpi izgubo na času, dokler ne kupi primerne konja.

Čim bolj se bližate požarišču, tembolj razločujete situacijo pri ognju. Dani sta dve možnosti: prva, da najdete pri ognju že drugo gasilno društvo, ali pa ste prihiteli prvi, posebno tedaj, če niste oddaljeni od ognja predaleč.

(Nadaljevanje prihodnjič.)

Zakon o zidavi domov.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,

objavljamo vsem in vsakomur, da sta

narodna skupščina kraljevine Jugoslavije,

sklicana za dan 7. decembra 1931. na izredno zasedanje z ukazom z dne 23. septembra 1931., v svoji XXXIX. redni seji, ki jo je imela dne 12. aprila 1932. v Beogradu, in

senat kraljevine Jugoslavije,

sklican za dan 11. januarja 1932. na izredno zasedanje z ukazom z dne 28. novembra 1931., v svoji XXVII. redni seji, ki jo je imel dne 16. aprila 1932. v Beogradu, sklenila in da smo Mi potrdili in proglašamo

z a k o n

o postavljanju domov in drugih objektov združb in ustanov, ki spadajo v pristojnost ministrstva za telesno vzgojo,*

ki se glasi:

§ 1.

Združbe in ustanove, ki spadajo pod nadzorstvo ministrstva za telesno vzgojo naroda, smejo postavljati domove in druge objekte, ki so določeni za namene teh združb in ustanov, samo s predhodno odobritvijo ministrstva za telesno vzgojo naroda.

§ 2.

Na predlog ministra za telesno vzgojo naroda sme ministrski svet dovoliti, da se prepusti združbam in ustanovam, omenjenim v § 1., potrebno predelano in nepredelano gradivo in drug gradben material za postavljanje domov in drugih objektov brezplačno iz državnih podjetij. Istotako sme

dovoliti ministrski svet brezplačni prevoz tega gradiva in drugega gradbenega materiala po državnih železnicah in ladjah od kraja prevzema materiala do kraja, kjer se postavljajo domovi in drugi objekti združb in ustanov.

§ 3.

Minister za telesno vzgojo naroda predpiše v soglasnosti z ministrskim svetom z uredbo natančnejše odredbe, katere združbe in ustanove, ob katerih pogojih in na kateri način smejo postavljati domove in druge objekte.

§ 4.

Odredbe § 1. tega zakona se ne nanašajo na združbe in ustanove, ki so pričele postavljati domove in druge objekte, preden se je izdelal ta zakon.

§ 5.

Ta zakon stopi v veljavo, ko ga kralj podpiše, obvezno moč pa dobi, ko se razglasi v »Službenih novinah«.

Našemu ministru pravde priporočamo, naj razglasi ta zakon, vsem Našim ministrom, naj skrbe za njegovo izvrševanje, oblastvom zapovedujemo, naj postopajo po njem, vsem in vsakomur pa, naj se mu pokoravajo.

V Beogradu, dne 28. aprila 1932.

Aleksander s. r.

Minister za telesno vzgojo

dr. Kraljević Dragan s. r.

Videl in pritisnil drž. pečat

čuvár državnega pečata,
minister pravde

Bož. Maksimović s. r.

Predsednik
ministrskega sveta in
minister za zunanje
posle

dr. V. Marinković s. r.

(Podpisi ostalih ministrov.)

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 13. junija 1932., št. 132/LXI/400.

Dopisi.

Ruše. Dne 20. avgusta t. l. smo spremili na zadnji poti vrlega starega gasilca, tovariša Janeza Pšundra, ki je bil 42 let redni član našega domačega gas. društva. Z njim je zapustil naše vrste mož, ki je bil gasilec v pravem pomenu besede. Po poklicu kolar in mali posestnik, je vestno izvrševal svoje gasilske dolžnosti ter je bil pred leti za svoje človekoljubno delovanje odlikovan s srebrno kolajno ter tudi že predlagan za odlikovanje z zlato kolajno za zasluge v delu za bližnjega. Društvo ga je imenovalo leta 1930. ob priliki 40 letnice svojega obstoja za častnega člana. Ob odprtem grobu se je s hvaležnimi besedami poslovil od njega tovariš načelnik.

Dne 7. septembra t. l. je napravilo domače društvo s tovariškimi društvom Ruše II. prav dobro uspelo gasilsko vajo. Povod za to vajo je bila okolnost, da je skozi vas tekoči potok letošnje leto skoraj popolnoma usahnil in bi bilo gašenje v slučaju požara popolnoma onemogočeno. Zato se je morala najti pomoč na ta način, da se dobi voda iz 500 metrov od vasi oddaljenega Lingljevega ribnika, ki ima dovolj vode, kar je prava sreča za vas. Domače društvo je s svojo močnejšo motoriko podajalo vodo iz ribnika v veliko kad sredi vasi, kjer je bila nameščena motorika gas. društva Ruše II., ki je od tod opravljala rešilna dela. Napeljava vode na večjo daljavo je mogoča le, ako ima društvo dovolj cevi na razpolago. S to vajo je bila kriza rešena in gas. društvo, ki je bilo v letošnji suši v velikih skrbah, se je oddahnilo. Slična vaja se je izvršila lansko leto na večjo daljavo s pritegnitvijo tovariškega društva Bistrica pri Rušah. Hvalevredno na tem je sporazumno skupno in složno delovanje vseh treh društev, ki se nahajajo v fari. Za prihodnje leto pa se nam obeta od strani občine naprava velikega nabiralnika, ki bo za prvo silo velika pomoč v blagor vseh občanov.

Velika vaja gasilske župe slovenjgraške v Slovenjgradu. V nedeljo, dne 25. t. m. popoldne ob 1½ uri se je vršila pod poveljstvom župnega načelnika tov. Kopača Leopolda in podnačelnika Hmelina Dragotina v Slovenjgradu župna vaja, katere so se udeležila poleg gasilnega društva Slovenjgradec še društva iz Doliča, Dovž, Golavabuke, Legna, Mislinje, Pameč, Podgorja, Starega trga, St. Janža, Šmartna in Turiške vasi s 13 brizgalnami, med temi 5 motork, 1 mehanično lestvijo in 285 člani. Vaji sta prisostvovala tudi delegata JGZ I. podstarosta Vengust Jernej in član tehničnega odseka tov. Košir Franc iz Celja.

Propozicija vaje, ki sta jo oznanila plat zvona iz zvonika župne cerkve in alarm trobentačev, je bila sledeča: Ob 13:28 uri izbruhne ogenj v gospodarskem poslojpu tovarnarja usnja g. Pototschniga zaradi kratkega stika električne napeljave. Poslopje, ki je leseno in polno sena, žita in drugih vnetljivih stvari, je hipoma v ognju. Zaradi tega se vnameta kmalu nato tudi v neposredni bližini se nahajajoči stavbi drvarnice in poslopja za mletev skorje. Radi močnega zapadnega vetra, ki nosi goreče utrinke na stanovanjsko in tovarniško poslopje, se vnameta tudi ti dve. Medtem, ko se prvo poslopje, ki je popolnoma zidano, obvaruje, je leseno tovarniško poslopje zaradi obilice lahko vnetljivih stvari (mast, olje, ekstrakti itd.) takoj v najhujšem ognju.

Zaradi isker, ki jih raznaša veter so v nevarnosti tudi vsa v bližini se nahajajoča poslopja, in sicer kozolec poleg tovarne, ter stanovanjski hiši na nasprotni strani Mislinje, ki jih je treba obvarovati.

Komaj 1. minuto po alarmu so se že pripeljali na dozdevno požarišče slovenjgraški gasilci z avtomobilno in priklopno motorno brizgalno ter stopili takoj v akcijo. Pol minute kasneje sta dospeli še tretja ročna brizgalna in mehanična lestev, nato pa v presledkih po 5 do 10 minut ostala društva. Posebno veličasten pogled je bil, ko so na povelje župnega načelnika vsa društva iz 16. cevi naenkrat bruhala mogočne curke vode na ogrožena poslopja. Takoj po vaji se je vršila seja župnega razsodišča, ki je konstatiralo, da so vsa društva dala vodo na objekte v teku pol do 3 minute, ter da je bil nastop, delovanje članstva in uspeh pri vseh hvalevreden. Zelo laskavo sta se o vaji izrekla tudi zvezna delegata, narkar je podstarosta Vengust odlikoval za zasluge na gasilskem polju celokupno župno starešinstvo in sicer: Načelnika Kopača

Leopolda s kolajno in častnim članstvom gasilske zveze za savsko banovino, podnačelnika Hmelina in tajnika dr. Bratkoviča z odznakom častnega članstva čehoslovaškega Baračnictva in župnega blagajnika Ferka s kolajno iste zveze.

Za tem sta se vršili še poučni predavanji »O gasilstvu« in »Motornih brizgalnah«. S pozivom, naj društva še nadalje polagajo čim večjo pažnjo in važnost na redne gasilske vaje, je zaključil župni načelnik dobro uspelo župno vajo in zborovanje.

Vič-Glince. Dne 21. avgusta so se izročila po g. sreskem načelniku osmim zaslužnim gasilcem odlikovanja, ki so jih prejeli za preko 25 letno vzorno službovanje na polju humanitarnosti. Odlikovanju sta prisostvovala načelnik gasilske župe tov. Zupan in župan g. Petrovič, nastopila pa so gasilna društva Vič-Glince, Brdo in tobačna tovarna.

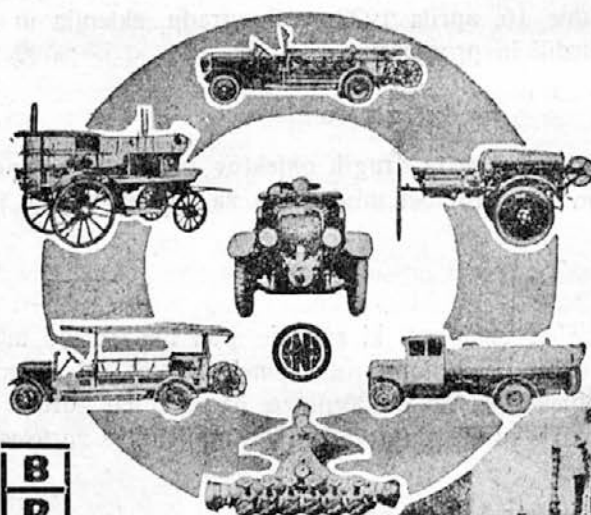
G. sreski načelnik je po primernem nagovoru odlikoval s srebrno kolajno za državljanske zasluge nastopne tovariše: Malavašiča Antona, Lenasija Franca, oba iz Viča, Červana Petra iz tobačne tovarne, Zormana Franca iz Most, Brajerja Franca in Hvastjo Franca iz Ježice; Laknerja Alojzija iz Štepanje vasi pa z zlato kolajno za 44 letno službovanje. Po odlikovanju so navzoča gasilna društva defilirala pred navzočimi dostojanstveniki. G. sreski načelnik si je tudi ogledal gasilni dom, o katerem se je izrazil prav pohvalno.

**Podpirajte tvrdke,
ki inserirajo v „Gasilcu“!**

S o b n o s l i k a r s t v o

Albert Špeletič

Ljubljana, Emonska cesta 25

M
O
T
O
R
N
E

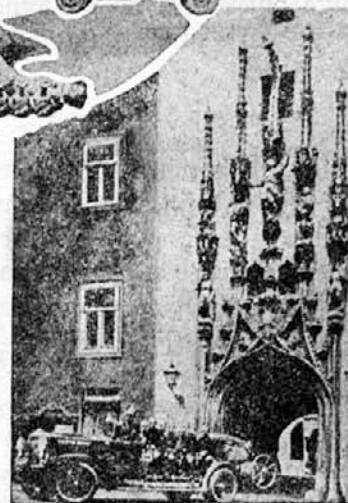
B
R
I
Z
G
A
L
N
I
C
E

prenosne
od Din 17.000—

dvokolesne
od Din 23.000—

avtomobilske
od Din 90.000—

škropilni avtomobili s pripravo za snaženje in pomečanje cest.

Hrček & Neugebauer
Brno, Češkoslovaška republika

LESTVE

Tvornica
PARTL & FROLÍR
ČES. BUDĚJOVICE
Č. S. R.

A. KASSIG
LJUBLJANA
ŽIDOVSKA ULICA
Ustanovljeno leta 1880.

Izdelovanje čepic, zaloga krojnih potrebščin. Priporoča vse krojne potrebščine za gasilce (po najnovejših predpisih JGŽ.), kakor: čepice, gumbe, piščalke, naramke, znake za bluze in čepice, rdeče blago, vrvice za piščalke, trobke in rogove, lipove liste itd. Naramke vseh vrst lastnega izdelka, fino izdelane in trpežne. — Podjetje je na novo moderno urejeno in povečano. — Cenik brezplačno!

Gasilci!

Dobro, modro sukno dobite že od Din 50.— naprej. Prav poceni kupite močno blago za letne obleke, kape, znake in drugo. Kroje Vam izdelava po meri tovarna oblek

Stermecki, Celje, št. 17

Gasilska društva imajo ugodnosti: plačevanje na mesečne obroke

Zahtevajte ponudbe z vzorci in cenikom!

SPECIALNI KOMPLETNI AVTOMOBILI IN ŠASIJE SVETOVNO-ZNANIH ZNAMK AVSTRO FIAT in INTERNATIONAL ZA VSE GASILSKE SVRHE, motorne brizgalne, gasilske lestve, rešilni in škropilni avtomobili itd.

Generalno zastopstvo
O. ŽUŽEK
LJUBLJANA
Tavčarjeva ulica 11
Telefon interurb. 2461

UČITELJSKA TISKARNA
LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA
Telefon št. 2312 / Račun pošt. hranilnice 10.761

JE NAJMODERNEJE UREJENA IN IZVRŠUJE VSA TISKARSKA DELA OD NAJPREPROSTEJŠIH DO NAJMODERNEJŠIH

Tiska šolske, mladinske, leposlovne in znanstvene knjige; ilustrirane knjige v enobarvnem ali večbarvnem tisku; brošure in knjige v vseh nakladah, časopise, revije in mladinske liste. Okusna oprema ilustriranih katalogov, cenikov in reklamnih listov

LASTNA TVORNICA ŠOLSKIH ZVEZKOV

MESTNA
HRANILNICA
LJUBLJANSKA

LJUBLJANA, PREŠERNOVA 3
S PODRUŽNICO, MIKLOŠIČEVA 13

je največja regulativ. hranilnica v Jugoslaviji. Ima vlog nad 430.000.000 Din, rezervnih zakladov pa nad 10 mil. Din.

Za pupilne naložbe ima sodni depozitni oddelek, za varčevanje mladine izdaja domače hranilnike, za pošiljanje denarja po pošti pa svoje položnice.

Za vse vloge jamči ljubljanska mestna občina z vsem svojim premoženjem in davčno močjo.

Hranilnica kupuje in prodaja tudi devize in valute najkulantneje. Ta posel opravlja v svoji podružnici na Miklošičevi cesti.

Telefon centrale št. 2016 in 2616, podružnice št. 2367. — Poštni čekovni račun centrale št. 10.533, podružnice št. 16.138.

Uradne ure za stranke so od 8. do 1/21.

Splošno kleparstvo

Peter Žitnik

Telefon št. 3146

Ljubljana, Ambrožev trg št. 9

specialna instalacija strelodvodov — „Conco“ izolacije za dravsko banovino — Cene zmerne — Delo najsolidnejše

Pri zavarovanju predmetov
proti požaru in pri življenjskem
zavarovanju, zavarovanju otro-
ške dote in pogrebnih stroškov

upoštevajte edino-le

VZAJEMNO ZAVAROVALNICO

LJUBLJANA
MASARYKOVA CESTA

ki Vam nudi naj-
ugodnejše pogoje.

»SAVA«

obča zavarovalna d. d. v Zagrebu,

ustanovljena od jugoslovanskih denarnih zavodov: Prva hrvatska štedionica in Jugoslavenska udružena banka d. d. v Zagrebu, Jadransko-Podunavska banka d. d. in Zemaljska banka d. d. v Beogradu ter Zemaljska banka za Bosnu i Hercegovinu v Sarajevu, je prevzela v kraljevini Jugoslaviji elementarna zavarovanja občne zavarovalnice Assicurazioni Generali v Trstu. Lastni družbeni jamstveni fondni nad 40 milijonov dinarjev brez garancij bank-ustanoviteljic. — Izplačila za škode od leta 1921. nad 160 milijonov dinarjev.

GENERALNI ZASTOP ZA DRAVSKO BANOVINO
V LJUBLJANI, MARIJIN TRG / SV. PETRA CESTA 2

posluje v vseh zavarovalnih strokah.

Račun poštne hranilnice št. 13.200

Telefon 24-34

GASILNA DRUŠTVA, POZOR!

Preden si nabavite potrebne cevi,
Vas vljudno vabim, da si ogledate
mojo zalogo

NORMALNIH GASILSKIH CEVI

izdelke slovitih čeških tovarn, katere
ustrezajo vsem zahtevam!

IVAN N. ADAMIČ

LJUBLJANA, SV. PETRA CESTA 31
MARIBOR, VETRINJSKA ULICA 20
CELJE, KRALJA PETRA CESTA 33

Gasilci
pozor!

Vse potrebščine za gasilna
društva Vam nudi trdka

FILIP BIZJAK

LJUBLJANA, KONGRESNI TRG 8

BAKLE

parafinske, brez dima,
1/2 m dolge, 5 cm de-
bele, à Din 16.—, za
baklade, nočne požare
in vaje v vsaki mno-
žini pri trdki

„PYROTA“
CELJE

Posluje po vsej Jugoslaviji. Ustanovljena leta 1913.

»JUGOSLAVIJA« SPLOŠNA ZAVAROVALNA DRUŽBA

Ravnateljstvo za Dravsko banovino v Ljubljani.

Sklepa:

1. požarna zavarovanja,
2. življenjska zavarovanja,
3. neugodna in jamstvena zavarova-
nja,
4. zavarovanja proti škodam vsled
latinskega vloma.
5. transportna zavarovanja,
6. zavarovanja proti škodam vsled
razbitja stekla.

Največji tu delujoči zavod. - Družba
je prevzela od „Graške vzajemne
zavarovalnice“ in od zavarovalnih
družb „Feniks“ (požarni oddelek) in
„Franko-Hongroise“ ves njih kup-
cijski obstoj v naši državi. - Naj-
nižje tarife. Takojšnja izplačila škod.

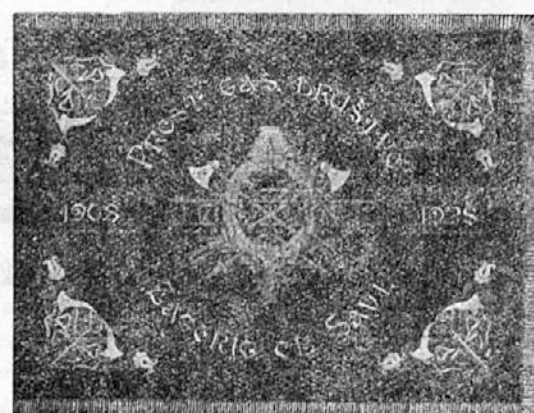
Po naredbi ministrstva
za vojsko in mornarico nado-
meščajo police splošne zavarovalne
družbe „JUGOSLAVIJE“ ženitvene
kavcije za častnike.

Telefon 2751. PISARNA: DUNAJSKA CESTA ŠT. 15. Telefon 2571.

ECCLESIA

JOSIP HAFNER, DRUŽBA Z O. Z.
LJUBLJANA, PRISOJNA ULICA 5

Izdeluje društvene zastave, po-
sebno gasilske, v vsaki izde-
lavi od najpreprostejših do najbo-
gatejših — Zastave se izdelujejo
po lastnih ali predloženih načrtih.
V naših delavnicah so zaposlene
samo prvovrstne delovne moči,
zato lahko prevzamemo vsako
jamstvo za naše izdelke. —
Edino tovrstno podjetje v državi
z lastnimi po modernih princi-
pih opremljenimi delavnicami. —

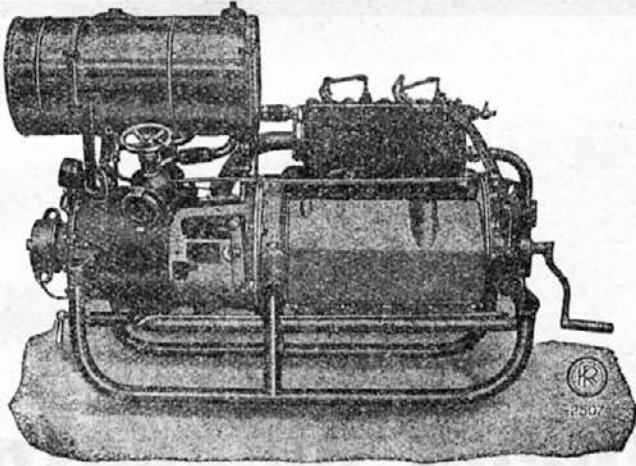

Zahtevajte naš specialni cenik za gasilske zastave! Na željo pošljemo specialen načrt ali pa zastave,
ki so v delu, na ogled! — Organizacija našega podjetja nam dovoljuje brezkonkurenčne cene!

Konrad Rosenbauer, Linz ob D. K. Rosenbauer in drug, Celje

tovarne motornih brizgalnic in gasilskega orodja

NASLOV ZA BRZOJAVKE: FR. KOŠIR CELJE ★ TELEFON 99

Dvocilindrska motorna brizgalnica, model 1929, 18/20 HP., pritisk do 16 atm. Hladilnik novega sistema, ogrevanje črpalke s toplo čisto vodo.

Prenosna štiricilindrska motorna brizgalnica, model 1929/30. 24 HP.

Najnovejša konstrukcija se izdeluje na dvokolne, štirikolne in avto-priklopne vozove.

Na podlagi 20letne preizkušnje v motornih brizgalnah priporočamo svoje avtomobilne, štirikolne, dvokolne in prenosne motorne brizgalnice.

Škroplini avtomobil s pripravo za snaženje in pometanje cest.

Več kot 2000 Rosenbauerjevih brizgalnic po vsem svetu.

Vsakovrstne lestve, gasilsko opremo, čelade, pasove in vse v to svrhu spadajoče predmete. Brezplačne ponudbe, predvajanje brizgalnic, informacije itd. na željo:

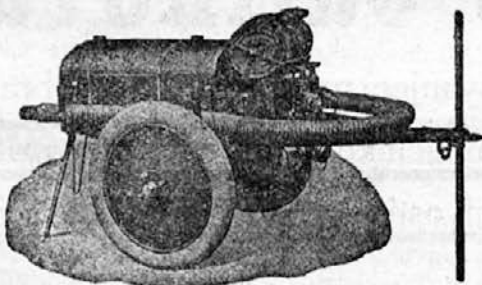
FRANC KOŠIR, CELJE
glavno zastopstvo in zaloga za Dravsko banovlino.

Gasilski zavodi d.d.

Čechy pri Prostějovu na Moravskem

Ustanovljeno leta 1820.

Zastopništvo Maribor
Cankarjeva ul. 36

Lahka, dvokolna motorna brizgalnica z 16/18 HP motorjem, dobava vode 800 l v min., pritisk do 16 atm.

Specialna tovarna brizgalnic, sesaljk, lestev, cevi in oprave za gasilce, ekstinkterjev, avtomobilnih in motornih brizgalnic priporoča svoje prvovrstno, najmodernejše gasilsko orodje. Vse vrste telovadnega orodja. Ugodni plačilni pogoji. Za vse stroje se jamči! Cene solidne.

TELEFON 2642
2830
2829

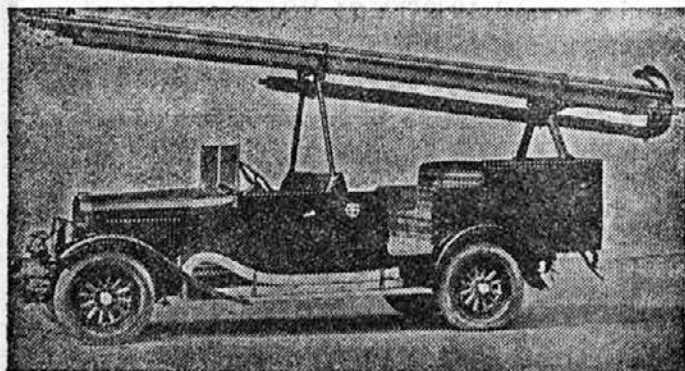
STROJNE TOVARNE IN LIVARNE, D. D.

KOVINSKI
OBRAT

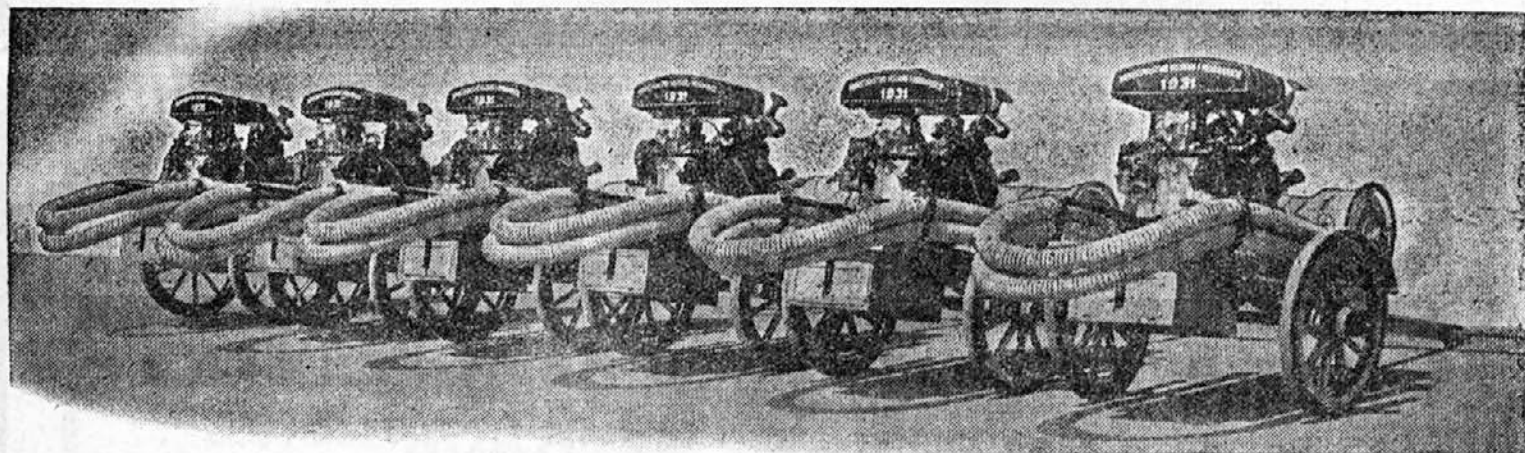
V LJUBLJANI

izdelujejo po svojih lastnih modelih
najmodernejše in najbolj priročne

motorne brizgalne

z delazmožnostjo od 600 do 1400 litrov na min.

Naše motorke, ki so delale v nešteti
primerih vzporedno z inozemskimi, so
vedno najboljše delovale — prav posebno

so se odlikovale

- z brezhibnim delovanjem pri dolgotrajnem obratovanju
- z velikim gasilnim učinkom pri največjih pritiskih
- z največjo zanesljivostjo pri najtežjih okoliščinah.

Zahtevajte cenik in ponudbe!